

mu pelje na pomoč nekaj čet. V Kaplandiji so se vršili med Kruitzingerjem in polkovnikom Gorringerjem boji. Buri so se umaknili ter končno ujeli celo kompanijo Angležev blizu Bethsede. Splošno se proklamacija obsoja in listi pozivljaje vevlasti, naj končno vendar posredujejo, da ne bodo ravnali Angleži z Buri kakor z roparji in tolovaji, ko so vendar narod, ki se junaško, pošteno in vzorno požrtvovalno bori za svojo domovino, katero so si sredi divjakov ustvarili z lastnim trudom. Iz Middelburga poročajo, da je imel polkovnik Gorringer 13. t. m. s poveljniki Erasmus, Pyper in Cachet blizu Steynsburga boj, v katerem sta bila Erasmus in Cachet smrtno nevarno ranjena.

Lord Roberts je v marcu 1901 dovolil, da sme švicarsko podporno društvo podpirati ujete vdove in sirote Burov, sedaj pa je to lord Kitchener prepovedal.

O Dewetu in Delareyu ni nobenih poročil. Za Angleže pa se pripravljajo na Malti in na Irskem ustaja, ki je z vojno proti Burom v zvezi. K temu se brzojavljajo iz Čikaga dne 17. t. m., da sta se tam vršila dva shoda Ircev, na katerih se je priporočalo, požgati največja angleška mesta, da se osvobodi Irska in rešijo Buri.

Razne stvari.

Iz Gornje Radgone. Neki dopisnik je v dveh številkah „Domovine“ moje delovanje kot načelnik gornjeradgonskega okrajnega zastopa prav obširno — toda grdo zavito razpravljal. Ko bi se bil pisec omenjenih dopisov držal resnice, bil bi mu hvaležen, a ker pa je vsaka vrsta polna debelih lažij, sem primoran tudi jaz, častitim bralcem o mojem desetletnem delovanju kot načelnik našega okrajnega zastopa vsaj površno poročati in upam, da se bode tudi onega slepega dopisnika kaj prijelo, če le nima uprav slovnice kože. — Ne bom se hvalil in svojih zaslug našteval, pač pa hočem le resnične razmere našega okraja in moje delovanje opisati. Vi bralci pa, katerim je resnica svetejša, kot onemu obrekovalnemu dopisniku „Domovine“, prosim, da še enkrat pogledate v oni časnik in potem sodite sami, ker jaz ne morem vsake vrste laži pisati, ker nisem študiran, kakor tisti dopisnik. — Dne 20. maja, bil je okrajni zastop sklican k seji. Na dnevnem redu bilo je „Poročilo o železnični pravdi.“ Pravda je trajala 7¹/₂ leta; v tih letih sem vendar mnogo potov imel in velike skrbi — nisem pa za moj trud niti vinarja v račun postavil. Z veseljem prebral sem vse tri razsodbe zadevajoče dolgotrajno pravdo in zraven tega še od Šavensko-Poličke ceste. Ako bi jaz ne bil pri tistih dveh stvareh branil našega okraja, imeli bi dolga čez 50000 goldinarjev in ga tridesetletno plačevati mogli. Jaz postal sem okrajni načelnik meseca avgusta 1890, pa ne po moji sili, ampak bil sem izvoljen in potrjen od presvitlega cesarja. Ali ni res tako, ti mazač? — Prvo leto nisem mogel kaj prihraniti, ker je bil čas prekratek in veliko stroškov pri cestah in mostih (zidanje). Naš okraj imel je že od nekdanj 20% nalog; kaj so s tem denarjem delali preje, mene

nič ne briga. Previditi pa se da in vsak človek zna prepričati skoz sedanje zapisnike, račune in tiračune, ako jaz pišem kaj neresničnega. — Koncem leta 1892 sem pri 20% nakladi prihranil že čisto denarja 2341 gld 16¹/₂ kr. Leta 1893 gotovila se je šavenska-polička cesta 12100 m dolga in 5 m široka. Ta cesta bila je pred občinska in v takem stanu, da je k večjemu samo poleti bilo mogoče po njej voziti in obseže čez polovico davkoplačevalcev tega okraja. Polički ti lepi vinogradi in cela lepa šavenska dolina ni imela ceste, zato je leta 1892 okrajni odbor sklical, naj se ta cesta naredi, da tudi gornji okraj vsaki čas voziti. — Nismo imeli inženjerja in splošno večinoma jaz sam skozi 4 mesece poleg bil in z občinskimi predstojniki skozi raboto pustil delati. Leta sem imel za ta čas pri tej cesti zaslužka 42 gld. Za cela cesta zgotovljena je koštala 717 gld.; polovica mostov so občine plačati privolile. Za to (1893) leta vzelo se je za okraj 18% doklad, to je dva odstotka manje kakor vse prejšnja leta. No ti mazače občine kovalno, kaj ne, kako jaz kmete žulim? — Koncem tistega leta ostalo je čistega denarja 1838 gld. 96 n. Leta 1894 vzelo se je 17% nalog za okraj in ostalo koncem leta 1690 gld., akoravno je šavenska cesta dosti prodeca (šotra) potrebovala. Leta 1895 nabiralo se je 17% nalog in ostalo koncem leta 2819 gld. Leta 1896 nabiralo se je 17% nalog in ostalo 3532 gld. Leta 1897 tudi 17% in ostalo konca leta 2353 gld. Leta 1898 se je znova pobiralo 20% nalog in ostalo zato, ker je zaradi povodni Mure in Ščavence in škodbe po toči odpadlo okraju na nalogah okraj 4000 gld. Na koncu tistega leta ostalo je 330 gld. — Naš okraj imel je dosedaj okrajne dače 44000 gld. in ker je bila zemljiška dača od gorne svote znižana na 36000 gld., potem pa še zopet toča in povodni naš okraj jako poškodovala, se je za leto 1899 okraj volilo 27% doklad, potem pa, ker nismo vedeli, da bode železniška pravda spadla na nas, da bode imeli zato denarje pripravljene, se je zadnje tri leta nabiralo po 27% doklad. Pri znižanju gorne svote 44000 gld. na sedajno svoto 36000 gld. odpade na okraj 8000 gld.; ako računimo 20%, tako manjka na okraj nalog vsako leto 16000 gld., stroški pa so znižani tisti — da, še večji — ker imamo sedaj več okrajne cest vzdržavati. Po takem od 44000 gld. na 36000 gld. je po stari svoti le 20¹/₄% za ta tri leta plačevati in vendar še je ostalo koncem leta 1900 v okraju 12000 kron. Če je oni dopisnik tudi tukaj slep, ne pač ne morem pomagati. — Toda idimo dalje. Nekoč danji načelnik gosp. Pihl je dal čez Kapelo-Radenke delati novo cesto, ki je le 7500 metrov dolga in stala 7000 gold. a za šavensko cesto, ki pa je 12000 metrov dolga je sedanji zastop le 700 gld. stroškov plačal. Lažnjivi poročevalec ti, ali se ne boš butal po tvojih pregrešnih prsih? Ali te ni kar nič strah tako obrekovalno lagati? — Zakaj pa je bila moja skrb tako goreča, da smo napravili to cesto? povodni dati hočem na kratko. Jaz hotel sem obvarovati pred vsem naš okraj velikih stroškov. Deželni odbor pred vsem naš okraj velikih stroškov. Deželni odbor je povzročil leta 1891 na prošnjo okrajnega odbora

lenarskega in prejšnjega okr. odbora gornjerad-
 askega, naj isti progo pregleda in zmeri dol-
 in predloži načrt, da se ta cesta začne delati
 sv. Lenarta čez Šavenco-Stonauf-Deutsch-Raders-
 in Glasbah proti severnem kraju v Radgono.
 Cesta bi nas po predloženem načrtu koštala 45000 gld.
 bi peljala samo čez gornjo šavensko občino, vse
 dobre te ceste bi uživali drugi okraj. — Ako-
 mo bi nam deželni odbor polovico podpore dal, bi
 dar naš okraj mogel polovico, to je čez 20.000 gld.
 levati. Teh velikih stroškov izogniti prizadeval
 si torej, in to preje predno se okrajni odbor sv.
 arški zjedini. To sem tudi dosegel in pri tem ra-
 na to: čim preje naredimo mi našo cesto čez
 Šavenco-Lastomerce-Ivanjševce in Stavenšče,
 ne more potem nikdo siliti druge ceste delati,
 se je tudi zgodilo. — Glejte, napravila se je
 na slovenski kraj in mene imenujejo nemšku-
 a prejšnji zastopniki so leta 1889 vložili proš-
 naj se cesta dela od Sv. Lenarta na Steinhof in
 ški kraj v Radgono, in ti zastopniki pa naj bi
 Slovenci! Res, ako bi Slovenci za Nemce in
 ni za Slovence skrbeli, kar bi tudi prav bilo, bi
 gospodarstvo za vse prav lepo razvijalo. — Pojdimo
 še dalje. Kdo je gravščinski breg in Volfov breg
 ober stan postavil. Kdo je biserijansko cesto pri
 Juriju spravil v drugi razred itd.! Prej so bili
 modri načelniki, postavim gosp. Kocmut pri sv.
 kot čisti Slovenec, narodnjak in domačin, on
 tudi pustil breg kakoršnega je našel, zategadel pa
 tak načelnik. — Če se vse to primerja z našimi
 ki večinoma le 17% znašajo, kaj pa potem
 studirani norec še hoče imeti od mene? Gospodu
 arju, lastniku „Domovine“ je nekoč tudi že zlo
 arlo šlo, po še ne miruje, ravno tako „Gospodar“,
 je njegov „Fihpos“ v številki 4 tudi nekaj čez te
 se lagati predrznil. Toti pankert še je skoro
 lad, in kaj šele bo iz njega, ker že sedaj tako
 Vi resnicoljubni (?) gospodje, zakaj se pa ne
 resnico govoriti, ker ste toliko lagali zaradi
 o gornjeradgonski-ljutomerski železnici? Komaj
 eno leto minilo, ko je lažjivi „Gospodar“ pi-
 la bode naš okraj namesto 20000 gld. pa 50000 gld.
 ni mogel. Ali niste vi celi hudobni pastirji, ki
 vašim ovcam tako lagati! Moje plačilo tekom
 jih let znaša po 360 gld. in to dobim za nače-
 je in pisavo, druga pot mi ni bila nobena pla-
 kot pri novih cestah. Ali je kateri okrajni za-
 ki bi ne imel več potrebščin? In če je meni
 ni zastop 1500 kron zaslužka za takrat (to je
 za enkrat) spoznal, kaj to temu dopisunčku
 ali je on pametnejši kakor celi zastop? Ali hoče
 ta bi jaz z njemu enakimi zaslepljenci držal in
 enak ničvrednej postal? Še celó od bikecev ta
 rat nekaj prede, pred mu jih je bilo preveč,
 premalo. — Kar pa zadeva volitvo gosp. iz Sta-
 nemorem družega reči kakor toliko, da so
 je iz gornje Šavence tega gospoda hoteli v za-
 imeti in jaz sem ga spoznal pred kratkim časom,
 pameten človek, pametni ljudje pa se v okrajni

zastop slobodno volijo, če je to kakemu bedaku prav
 ali ne. Naš sedanji zastop pa je tudi več daril (sub-
 vencijski) razdelil na vse kraje, kakor vsi prejšnji zastopi
 pri 20% dokladi. To hočem vam dokazati. Preje se
 je podarilo za konjske in goveje premije 30 do 40 gld.
 drugih daril pa je malokdo dobil, mi smo pa dali
 kakor sledi tu: Leta 1892 smo dali premije 100 gld.;
 leta 1894 za konje 30 gld., za bike 100 gld.; za
 brizgalno v Orehovce 100 gld., šavensko cesto sub-
 vencijske 569 gld., biserijansko cesto 50 gld.; leta 1895
 za bike 30 gld., šavensko cesto 614 gld., očeslavsko
 cesto 40 gld., za Findelhaus v Gradec 600 gld.; leta
 1896, za šavensko cesto 676 gld., biserijansko cesto
 60 gld., premije za konje 100 gld., premije za govedo
 30 gld., za brizgalno v Sv. Jurij 50 gld.; leta 1897,
 subvencijske za biserijansko cesto 70 gld., za cesto iz
 gornje Radgone v Glasbah 30 gld., za očeslavsko
 cesto 38 gld., premije za govedo 35 gld., za nakup-
 ljene prasiče 82 gld., za sadjerejsko društvo 20 gld.,
 občini v gornji Radgoni za vago (Brückenwage) 100 gld.
 Leta 1898 odpadla je ščavenska cesta v drugi razred.
 Dali pa smo subvencijo za vinorejski vinograd (Schliess-
 Station in Weinbanverein) gorne Radgone 100 gld.,
 konjske premije v Sv. Jurij 225 gld., za bike 37 gld.,
 subvencijo za več občinskih stez 63 gld.; leta 1899.
 subvencijo za očeslavsko cesto 45 gld., v Ivanjcih
 60 gld., v Biserijanih 60 gld., premije za konje 50 gld.,
 za bike 32 gld., J Vuk-u, štipendije 60 gld., za po-
 žarno brambo na Mauti 28 gld., za streljanji proti
 toči 200 gld.; leta 1900 pa: štipendija J. Vuk-u
 120 gld., premije za govedo 429 gld., biserijansko
 cesto 88 gld., za strelbo proti toči (smodnik) 500 gld.
 Ostanek tega leta za leto 1901 pa je 6000 goldinarjev
 pri nabiranju 27% od teh treh let. Na to svoto pro-
 računa pa je zastop sklenil, ker ne bo treba plačati
 pravde zaradi železnice, naj se za strelbo proti toči
 za to leto (1901) vzame 6000 kron. to je, naj se
 naredijo kjer je še potrebno nova strelišča in druga
 polovica pa porabi za smodnik; saj če streljanje kaj
 koristi, je to v hasek celemu okraju, potem se pa
 še zna vzeti 2000 kron za zboljšanje občinskih stez
 itd., za konjske premije 300 kron in za bike 80 kron,
 in tako se ta prihranjeni denar, kateri je bil prihranjen
 za plačanje pravde razdeli. — Jaz nisem se nikoli silil,
 da bi bil rad načelnik našega okraja, vendar pa rečem,
 da je naš okraj bolj potreben mene, kakor pa jaz okraja.
 Polek tega pa, da nisem imel mira od nekkih judeževih
 časnikov, sem izpolnil moje dolžnosti nasproti Bogu
 in ljudem. Tudi nisem prosil nikogar da bi mi za
 svoj trud kaj dal, če pa so mi z veseljem kaj dali,
 in sem vzela, se nisem proti nikomur najmanje pre-
 grešil, saj se še po dostih krajih zgodi, da si sami
 po sili vzamejo. — Pripomniti mi je še, da je pravda
 trajala 7½ leta in smo vsako leto imeli blizu 150 gld.
 plačati našemu zastopniku gosp. dr. Gočerju, in ker
 je višja sodnija sklenila, da ima vzaka stranka svoje
 stroške sama terpeti, smo mi imeli že plačane. Toraj
 ker je plačano vse, bodejo se drugo leto naloge zmanj-
 šale — Konečno moram še izjaviti, da pošteno pa
 je vendar to, ako človek svoje dolžnosti pravično iz-

polni, najsibo to že po nemškem ali slovenskem kopitu in zahvaliti se moram našim poštenim zastopnikom, ker v vseh teh letih mojih skrbipolnih predlogov niso nikoli zavrgli.

Franc Vračko.

V smrt za bližnjega. Blizu Račjega pri Mariboru se srečavata dva proti jugu, oziroma proti severu vozeča brzovlaka. 14. avgusta okoli pol 3. ure je popravljaj ondi neki delavec brzovlaka, je delavec zagledal na progi igrajočega se otroka. Hitro je stekel, da reši otroka, a v skrajnem hipu je mogel otroka le še vreči na drugo progo. Ali v tem trenutku je že pridrl vlak ter delavca raztrgal. Toda v tistem hipu je pridrl tudi brzovlak z nasprotni strani ter povozil tudi otroka. Tako sta bila hkratu mrtva dva človeka.

Uboj. V Janišbergu pri Kapeli pri Radencih je neki fant zagnal na 60letno Marijo Žingovič s tako silo nož, da se ji je isti zabodel globoko v prsi in je žena takoj umrla.

Pomiloščena morilka. Terezo Holz iz Št. Lenarta, katero je porotno sodišče v Mariboru zaradi umora njene 9letne nezakonske hčere obsodilo na smrt na vešalih, je cesar pomilostil. Najvišje sodišče ji je prisodilo 15 let težke ječe.

Velikansko drevo. Iz Rajhenburga se nam piše: Dne 9. t. m. so nam privlekli iz Globocega pri Planini „starega očeta“ vseh jelk, to je velikansko hojo. Visoka je bila 82 metrov. Petnajst metrov nad zemljo meri jej kubično obtesan hlod 1 m 30 cm v premeru. Dolenji hlod obsega 180 kubičnih črevljev, a drugi gorenji 92. Odpadki tega orjaka znašajo 90 kubičnih črevljev. Vsega lesa brez vej je imela torej ta hoja 362 kubičnih črevljev. Poslali jo bomo v Trst. Pa sta še dve taki zverini v gozdu; podero jih skoro. Izvedenci jim prisojajo starost 11 do 12 sto let.

Od Sv. Jurija ob juž. žel. Ljubi „Stajerc“, sprejmi tudi od nas mali dopis, katerega ti tukaj pošiljam. Vem, da mi ne boš odrekel, saj sem tvoj zvesti naročnik in razširjevalec pa kako ne bi bil, ko te vsakokrat komaj pričakam, ker mi vselej toliko novega prineseš. Kako bi se te ne veselili tudi vsi, saj nam prinašaš same lepe podučljive reči in nas budiš iz trdnega spanja, kar pa ni po volji nekemu tukajšnjemu revnemu klerikalčku. Ta že dolgo ruje proti tebi. Ubožec ta, koder hodi, ne zna družega govoriti, kakor hujskati proti tebi. Pravi, naj bi tebe zapustili in si naročili nek „Fihpos“, za tega paglavca mu kar srce gori in vabi naročnike. Pretečeno nedeljo imel je v neki družini cel govor ter kvasil veliko neumnih laži. Ali mi „Stajerc“ naročniki nismo tako neumni, kakor so oni „Fihposovci“, da bi se naročevali na tak list, ki ga je zgolj sama laž. Kaj ne, ti na duhu bolni Valetinček in prijatelj „Gospodarjevega“ „Fihposa“ kako dobro, jako dobro si jo onikrat v naši družini skupil — ki smo bili sami „Stajerc“ prijatelji. Zdaj pa idi le domov in prebiraj tvojega mladega teličkarja, nas pa pusti pri miru, ker ne opraviš nič; mi smo in ostanemo pa zvesti naročniki „Stajerca“. Kadar te bode pa začel zopet hrbet srbeti, pa le pridi s tvojimi lažnjivimi

čenčami k nam, te bomo že še zopet malo pohali. Pa bodi za drugič dovolj.

„Stajerc“ prijatelj v imenu mnogih „Stajerc“ prijateljev ni zadovoljen. Jezi ga, da smo se mi zavzeli kmeta in ga varovali proti švindlariji gosp. advokata No, sedaj pa nam je poslal g. dr. Brumen sledeči popravek: „Sklicevaje se na § 19 tis. zak. zahtevam, da z ozirom na Vaš dopis priobčen pod zaglavjem „Ljubi advokat“ v št. 16 Vašega lista zdne 11. avgusta t. l. ponatisne z istimi črkami in na istem mestu sledeči popravek: Ni res, da je bila izjava Jere Mesariča „Slov. gospodarju“ dne 11. t. m. razglašena. Res da je „Slov. Gospodar“ v št. 28 zdne 11. julija t. l. prinesel neko izjavo, katera se pa ne strinja z resnico. bino razzsodbe ces. kr. okrajne sodnije v Ptujii odd. 1 z dne 20 junija 1901 Cb III $\frac{160,1}{2}$; radi tega tudi res, da je stvar postavno urejena, in da sem jaz zastopnik Rozalije Kodrič hotel še več denarja služiti in napravil toraj kak „švindel“. Zadevno čisto izjavo prebral še sem jaz le potem, ko se mi je moja zahtevanje dotični list od upravnistva „Slov. gospodarja“ doposlal. Ker sem se prepričal, da besedilo izjave skrčeno in se ne vjema z vsebino zgoraj navedene razzsodbe, še cela stvar dosedaj dognana, tem manj, ker mi upravništvo „Slov. gospodarja“ naznanja, da se je doposlala premajhna stojbina, namreč znesek po 1 K 20 v., kar zados za 8 petit vrst dočim ima že v navedenej številki ponatisnjena, protipostavno in proti volji Rozalije Kodrič skrajšana izjava devet petit vrst. Toraj mi da bi v tem postopanju bil kak sleparski čin in bi bil jaz naredil kak umetni konfuzijon. Če bi Jera Mesarič na prvi opomin, ki ji je bil dopis v pisarno prišla, bi bila plačala veliko manj stroškov kakor jih je sedaj radi tega, ker se je pustila tako in kontumacirati. Ptuj, dne 11. avgusta 1901. Anton Brumen, odvetnik.“ — V pojasnilo povem sledeče: Gosp. Repa poslal je „Slov. Gospodarju“ 1 krono 20 vin. s prošnjo, ako ponatis one izjavo stane morebiti več, naj se mu odgovori, na koliko bode še doplačal. Dalje je pisal „Gospodarju“ da se je izjava sklenila pri sodišču in se torej sme predrugačiti ali skrčiti. Vzlic temu izpustila „Gospodar“ par besed in nam se zdi, kakor da „Gospodar“ in dr. Brumen delovala skupno, da ubogi ženi Mesarič še več stroškov povzročila. Repa je g. Repa 10 kr. premalo poslal, potem bi mu „Gospodar“ toliko denarja od njega zahtevati, ne da izjavo predrugačiti. „Gospodar“ se je tudi tukaj neumno in umazano obnašal. Gospod doktor pa tako nedolžen, kakor se dela v svojem današnjem popravku in je samo žalosten izgovor, ako se dr. Brumen sklicuje na to, da izjava nima vseh besed, ki so vsled pobotanja določile; kajti preje je on rekel, da „Slov. Gospodar“ sploh ni prinesel nobene izjave; da pa je gospod dr. Brumen pri tej stvari učinil velik „švindel“ bomo hitro dokazali. Stran navedene pravde, ki jih je odmerilo sodišče, znaša 21 kron 72 vin. Ko je pa prišel Mesarič k dr. Brumen

menu, da bi mu plačal svoj dolg, mu je ta ljubi doktor rekel: „Ljubi prijatelj, sodišče se je zmotilo, ti moreš plačati 39 K 16 h in Mesarič mu jih je tudi plačal, četudi ni bil jih dolžan. Zdaj pa znaš račun že 57 kron 23. vin., čeprav dr. Brumen ne bi smel prav nič več priračuniti, ker je sodišče stroške že odmerilo. Vidiš ljubi dr. Brumen, to je „švindel“, to je kmečko konjederstvo, to je način, kako neki advokatje kmeta osleparijo in spravijo v nič.“

Veselo-žalosten dopis iz ormoškega okraja. Ko se je lani odprla v Ormoži nemška šola, smo se dolgo obotavljali, ali bi poslali naše otroke v njo ali ne, kajti hud vihar je takrat pihal in pretil zdrobiti poslopje od slemena do podzidja. Sovražniki te šole so si mnogo prizadeli ter odvrčali šolarje in časniki so sarkastično blatili novo podvzetje. V trdnem zaupanju do Ormožancev, ki nas še nikoli niso sleparili, smo jim naše otroke izročili, in ni treba biti žal, to smo se pred nekterimi dnevi prepričali. Svečanost, katero je priredila dne 11. julija ormoška nemška šola v prostorih g. B. Cvitkovič-a, svedoči, kar se je v komaj 9 mesecih storilo. Neverjetno lepe napredke nam je kazala razpostava šolskih del iz raznih predmetov, bodi si pisanje risanje ali ženska ročna dela itd. in naravnost čudili smo se čez zmožnosti, katere so si pridobili naši otroci v tem kratkem času. Ali ne samo to, še boljše nas je iznenadila ustmena izurjenost v nemškem jeziku. Krasna je bila igra s petjem, katera so šolarji čudapolno in točno predstavili. Tem bolje smo se čudili, ker so se te predstave večinoma le otroci slovenskih starišev vdeležili in se pri tej priložnosti, kar se tiče izgovarjanja in govornega naglasa nemškega jezika, prav izvrstno izkazali. Marsiktera mati je s solznimi očmi gledala svojo hčerko pogumno in neustrašljivo nastopati igralni oder in marsikteremu očetu je srce veselo tolklo, ko je slišal svojega sinka pred tolikimi poslušalci razne stvari predlagati iz govorišča, brez da bi se le en trenutek ustavil. Svečanost je končala cesarska pesem, katero, so z veliko navdušenostjo peli otroci vseh razredov. Razvideli smo, da so se šolarji veliko dobrega in lepega naučili, posebno pa tudi, da so v poštenem in mirnem obnašanju očitno napredovali, to svedoči strogi red, katerega smo imeli priložnost opazovati pri občnem izletu na Haindl. Ta izlet je bil zanimiv, z velikim veseljem so se ga vdeležili vsi šolarji s svojimi stariši in še mnogo drugih dobrotnikov in prijateljev naše mladine. Kaj si zdaj misli malopridnež, ki je enkrat primerjal otroke nemške šole s svinjami? Ali ga ne griva? — Ali ne pričajo vse okolščine, da je ormoška nemška šola zgled ljudskih šol celega okraja? To je res in to so vprvo zasluge šolskega vodstva. Vsem učiteljem se zahvaljujemo za trudapolne prizadeve, ter jih prosimo, da bi se v prihodnem letu zopet usmilili naših otrok in jih navajali v lepem uspehu kakor letos. Lepa hvala tudi krajnemu šolskemu svetu, ki vrlo skrbi, da se goji nemščina, brez da bi mu kdor zamogel oponašati, da hoče germanizirati. Hvala mu,

ki se je potegnil za naše otroke, ko so jih nadlegovali neki topoglavci, ter jim grajali nemški pozdrav. Omeniti moramo, da je ta stvar imela čudne nasledke. Sicer so slavnega Ivan Veseliča, tako imenovanega Žalostiča, iz sodnijske službe izbacili; nekega dečka, ki je v tem namenu krivil, na pet dni zaprli. Ali znanemu gospodu z zlatim golirom se nič drugega ni zgodilo, kakor da je bil imenovan častnim občanom nekaterih občin, ki stojijo pod robotnim poveljem nepremišljenega gospoda doktora Omuleca, kateri je kot načelnik političnega društva „Sloga“ strogo zaupno zapovedal, kar da se mora zgoditi. Hanza, Hanza, kedaj se boš zbudil?! Častitamo, gospod častni občan sub auspiciis Omulecii. Akoravno še zdaj ni repna doba, da bi koga mogel v glavi vučec napeti, se je tudi od druge strani začela predgati križna vojska na korist „političnega marternika“ in slavnega častnega občana. Pravijo namreč, da se je neki novoluteran nakanil dati prekrstiti, ter ponudil svoje moči, da bi dokazal nedolžnost dragega kučagazda. Ali globoko je zagazil. Konečno omenimo, da se je letos pri nas vršila sveta birma in da so pri tej priliki premili gospod knezoškof med drugim posebno pohvalili šolarje nemške šole, kateri so v veroznanstvu prav dobro odgovarjali, da se jim je bilo treba čuditi. Pri vsem tem so kazala spričevala v tem predmetu nasproti izreku višjega dušnega pastirja le slabe in večinoma najslabejše rede. Ne vemo, kakor je to mogoče. Kakor pravijo, je merodajni faktor vzroke raztolmačil. O Stanislaus, si tacuisses, philosophus mansisses!

Ptujsko kopališče. Zoper protin (giht) in reumatizmus je najboljšo sredstvo parne kopeli. Dobijo se vsaki torek četrtek in soboto ob eni uri popoldne v ptujskem kopališču po ceni.

Vrl patrijot. Iz Ptujске gore se nam poroča: Vrl patrijot je naš župnik na Ptujski gori, gospod Jože Sattler. Gorski tržani pripravljali smo se v soboto dne 17. avgusta, kako bi lepše proslavili god našega blagega cesarja in poslali v ta namen Jurija Werdenika k župniku prosit za možnarje. Župnik pa se je odrezal: „Za take posvetne reči ne dam možnarjev.“ — No, tržani streljali smo vseedno, a možnarje iskati smo mogli drugod. Priredili smo tudi krasno bakljado z godbo in bilo je ravsvetljeno skoro vsako okno, le gospodu župniku se ni vredno zdelo vsaj edno svojih oken razsvetljiti, pač pa se je rajši za cerkvene stopnjice skril. Po celi Avstriji in celó v drugih državah darovale so se ta dan zahvalne svete meše z običajnim „Tedeum Laudamus“, samo mi tega nismo bili deležni, ampak imeli smo v soboto samo tiho sveto mašo, dasi bi se vsaj lahko tudi na pravi dan, to je v nedeljo zgodilo, ker imamo, kakor vsem znano, jako veliko cerkev. Ob enem bodi povedano še, da je naš župnik pred nekaj leti pač možnarje rad posodil, da se je streljalo v slavo drž. poslancu Gregorecu in še enemu, ko sta imela na Ptujski gori pri Jagodiču shod!!!

Iz Haloz. Nek Haložan je v zadnji številki „Štajerca“ milo potoževal svoje križe in težave, pa glej! Gospodje pri „Gospodarju“ in „Domovini“ so se za-

radi tega hudo razjezili in strašno „šinfali“. Rekli so, da tega ni pisal noben Haložan, ampak eden od meščanov, kateri plačujejo svojim delavcem po 20 krajcarjev na dan in kmetom vinograde proč jemljejo. Jaz ne vem, če je tisti „Haložan“ ali „Kritikus“ ali kako se že oni časnikarski pisarji imenujejo, kedaj v Halozah bil, ker tako neumnost skupaj spišejo. Dandanes plačuje štajerska šparkasa in dežela delavcem 60—70 krajcarjev dne in boljši posestniki čez 30 kr.; oni pa, ki bi plačevali po 20 kr., bi pač težko kakega delavca dobili. Posebno zahvalo smo dolžni šparkasi in deželi, ker ste tako visoka plačila nastavile, ker s tem so potem tudi drugi posestniki primorani s plačili višje iti. Kar se pa tiče vinogradov, je danes skoro vsak vesel, kdor jih nima. 15 let nazaj se že ni zgodil slučaj, da bi kdo iz mesta oderuštvo gojil in skoz to kakega kmeta vničil. Mi pa nočemo naštevati koliko kmetov se je uničilo po nepotrebnih pravadah in visokih posojilničnih obrestih. Danes prišlo je pri nas že tako daleč, da živi kmet slabeje kakor viničar, in je viničarju nevošljiv, ker ta nima nič dolgogov, ne plača nobenih davkov, in gre vsako nedeljo v mesto po denar. Kmet mora pa posojilnici po 8% obresti dajati, plačevati davke, njegovi ušivi vinogradi pa ne nosijo nič. Dragi „Haložan“ in „Kritikus“ v „Domovini“ ne bodi hud, ali kdor nam da delo in pusti kaj zaslužiti, če tudi je malo, ta nam je vedno še zmiraj veliko ljubši, kakor tisti gospodje, ki nam hočejo požreti zadnji vinar.

Zunanje novice.

Stare srebrnjake našel. Kmet Levora iz Oplota na Češkem je hotel prezidati sprednji del svoje hiše in tu pri kopanju je našel posodo, v kateri je bilo hranjenih 360 leskečih srebrnjakov izza časa kralja Karola IV.

Modras je pičil. V letošnji vročini prikazujejo se strupene kače celo v onih krajih, kjer so drugače jako redke. V Dobrišu na Češkem je šel 13letni šolar Oskar Aschermann v gozd iskat gobe, in ko je hotel ravno pobrati platničasto glivo, ga je pičil modras v roko, ki se je ondi potuhneno skrival. Otroka so po prvi zdravniški pomoči takoj odposlali v Prago na kliniko, toda roka mu je že popolnoma začrnela, med vožnjo se ga je lotevala omotica in je malo upanja, da ga ohranijo pri življenju.

Potovalec, kakoršnega ne srečamo vsak dan, je dospel te dni v Pariz. Bil je namreč šele — 7 let star. Ker ni znal francoskega jezika, so ga peljali na policijo, kjer je pokazal svojo čepico, v kateri je imel napisano svoje ime in svoje bivališče v Bostonu. Povedal je ondi, da potuje sam po svetu, da se uči, in da ima naložen svoj denar pri raznih bankirjih po različnih večjih mestih. Dečka so izpustili, in poklical je izvoščeka, da ga popelje k bankirju po denar. Na to je ostal več dni v Parizu, ter nadaljeval sam svoje potovanje okoli sveta.

Iz čevljaskega življenja. Te dni se je vračal čevljar P. s sejma v Pragi domov. Bilo je že pozno po noči,

ko je korakal precej težko ob bregu Vltave proti svojemu domu. Razgovarjal se je sam s seboj, pivo je sicer hvalil, lé njegovi učinki in posledice mu niso bile všeč. Končno so mu noge odpovedale popolnoma službo. Sleče obleko in misleč, da je doma položi se na tla, noge v jarek ob cesti ter zaspi. Ko pa je bilo po polnoči in njega je začelo mraziti, se prebudi, vsega se ne more spomniti, nego jo, dokler je še temno, potegne brez obleke domov. Njegovo zakonsko rebro ga je sicer zgovorno pozdravilo, toda za to ni maral preveč, vleže se zdaj v mehko posteljo, da si bolj odpočije. Ko so pa v jutro šli ljudje v Prago ter so našli pri cesti in blizu Vltave znano jim črevljarjevo obleko, mislili so, da se je vtopil, in župan je sam šel k nesrečni vdovi črevljarjski, da jej naznani žalostno poročilo, obleko je prinesel s seboj. Toda črevljarka se ni nič užalostila. „Tam-le pogledjte nemarneža na postelji, kako smrči; bila sem že v skrbeh, kje je obleko pustil, no hvala vam, da ste mi jo prinesli.“

Lačen ženin. V neki župni cerkvi v Pragi imela se je vršiti poroka. Po ondašnji navadi gresta ženin in nevesta pred mašo, oziroma pred poroko k izpovedi. Potem pa imata še kakih deset minut čakati. V tem pa se je lotila ubogega ženina grozovita lakota, ne obotavlja se, je zapustil cerkev, nevesto, svate ter jo nagloma mahnil v najbližnjo gostilno, kjer se je pošteno najedel in napil, da dobi „korajžo“ za odločilni korak v novo življenje. Ondi pri skledih pa se je nekoliko predolgo zamudil, in duhovnik, nevesta in svati so morali čakati, dokler se gospod ženin ni vrnil. Končno je vendar prisopihal, hitro si je še obrisal na ponosnih brkih ostanke jedi, pokleknil k altarju ter je po obredniku trdil: da si nevesto jemlje iz ljubezni, da ji bo do smrti zvest itd.

Zaljubljeni pikolo. Pred tednom je v Benešovu pripihal na kolodvor vlak in hitronogi pikolo je bil na to ponujal lačnim popotnikom sveže pivo in tople frankfurterice. Komaj pa se je vlak začel pomikati k daljšemu diru, odložil je 15-letni Ganimed svojo „robo“ v stran ter je skočil na železniški tir pred vlak. Vzrok njegove smrti je bila — nesrečna ljubav do neke mestne Kleopatre, ki pa je za 10 let starejša in je na sladko ljubavno pismo pikolovo odpisala osodepolne besede: „Še premlad in preneumen“.

Straža je ustrelila človeka. Blizu centralnega pokopališča na Dunaju stoji vojaško skladišče, o katerem pripoveduje ljudstvo čudne stvari. Trdi se, da je izginilo brez sledu že več straž in da so napadli tam nekaj navadnega. Te dni je imel stražo oddelek bosenskega polka št. 4. Opolnoči sta stražila Bošnjaka Lovienić in Lianjak. Straža je jako ostrina in odgovornosti polna. Nakrat je priletelo na stražarja nekaj kamenja in zemlje. Na to sta zagledala belo prikazen. Zaklicala sta ji, naj se oglasi. A molče je šla proti njima. Tedaj ustrelil Lovienić, prikazen je padla. Ko sta stekla na mesto, sta našla golokokega človeka, ki je imel pod pazduho telovnik in suknjo. Bil je ustreljen. Kdo je nesrečnež, ni znano. Vrši se preiskava, a brez uspeha. — Nekateri listi